

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko**
sídlem Žižkova 93, Jihlava
zastoupený JUDr. Oldřichem Chudobou, advokátem
sídlem Při Trati 1084/12, Praha

proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.3.2021, č.j. MV-18645-8/ODK-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou zdejšímu soudu žalobce napadá výrok II. rozhodnutí žalovaného ze dne 19.3.2021, č.j. MV-18645-8/ODK-2021, kterým žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), potvrdil výrok I. rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina (dále jen „krajský úřad“) ze dne 19.11.2020, č.j. KUJI 109570/2020, sp. zn. OOSČ 346/2020.
2. Prvostupňovým rozhodnutím krajský úřad rozhodl v řízení o žádostech žalobce a obce Bítovčice v řízení podle § 142 správního řádu tak, že výrokem I. zamítl návrh žalobce na určení, že žalobce je vlastníkem věcí označených v přejímkovém listě č. 1/96 tvořícím přílohu dohody o převodu movitého majetku ze dne 30.12.1996 označených jako „rozvodné řady z trub PVC DN 110 x 5,3 mm v délce 3,542 m“.
3. Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí krajský úřad určil, že vlastníkem věcí označených v přejímkovém listě č. 1/96 tvořícím přílohu dohody o převodu movitého majetku ze dne 30.12.1996 označených jako „rozvodné řady z trub PVC DN 110 x 5,3 mm v délce 3,542 m“ či též označených jako „vodovodní řady v obci v hodnotě 3 153 000 Kč“ je obec Bítovčice se sídlem Bítovčice 124, 588 22 Luka nad Jihlavou, IČO 008 39 582. Tento výrok žalovaný změnil výrokem I. svého rozhodnutí tak, že návrh obce Bítovčice, aby krajský úřad určil, že obec je vlastníkem majetku, který jí byl vrácen podle rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina, oddělení ostatních správních činností, ze dne 10.5.2019, č.j. KUJI 36591/2019, sp. zn. 659/2018 OOSC/22, v němž je tento majetek označen v přejímkovém listě č. 1/96 připojeném k dohodě o převodu movitého majetku označeného jako „vodovodní řady v obci“ v hodnotě 3 153 000 Kč ze dne 30.12.1996, se zamítá.

I. Shrnutí argumentace žalobce

4. Žalobce brojí proti výroku II. napadeného rozhodnutí žalovaného. Namítá jeho nezákonnost a nesprávnost.
5. Žalobce poukazuje na to, že se po vystoupení obce Bítovčice pokoušel bezúspěšně uzavřít smlouvu o majetkovém a finančním vypořádání, nicméně obec se návrhem ze dne 24.8.2018 (po více než 3 a půl roku po ukončení svého členství) domáhala v řízení podle § 141 správního řádu předání vodohospodářského majetku uvedeného v přejímkovém listě č. 1/96 připojeném k dohodě o převodu movitého majetku ze dne 30.12.1996. O tomto nároku rozhodl krajský úřad rozhodnutím ze dne 10.5.2019, č.j. KUJI 36591/2019, sp. zn. OOSČ 659/2018 OOSC/22 (dále též „Majetkové rozhodnutí“), v němž dovedl existenci „holého vlastnictví“ obce k předmětnému majetku. Žalobce v návaznosti na citované rozhodnutí, veden snahou vyhnout se exekuci, prostřednictvím předávacího protokolu ze dne 15.5.2019 (dále jen „Předávací protokol“) majetek obci „formálně“ předal, ačkoli je jako výhradní vlastník přesvědčen, že ani tímto předáním nemohlo dojít ke změně vlastnického práva (z důvodu opatrnosti učinil v tomto směru písemnou výhradu v předávacím protokolu, že tímto předáním v žádném případě neuznává vlastnické právo obce Bítovčice). V návaznosti na tuto situaci se proto žalobce (nejprve u civilního soudu) domáhal určení svého vlastnického práva k předanému majetku, který má povahu vodovodního řadu a vodovodních přípojek (majetku, který nabyt na základě dohody o převodu movitého

majetku ze dne 30.12.1996). Poté, co byla věc postoupena krajskému úřadu, se i obec Bítovčice domáhala „vzájemným návrhem“ určení vlastnického práva k tomuto majetku.

6. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že ačkoliv mohla být splněna první z podmínek ve smyslu § 142 odst. 1 správního řádu, nebyla splněna podmínka druhá obsažená v § 142 odst. 2 správního řádu. Již ukončené „majetkové“ sporné řízení (v jehož rámci bylo vydáno Majetkové rozhodnutí) nebylo podle žalobce „jiným řízením“ ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu, neboť ve sporném řízení bylo sice rozhodováno o určení vlastnického práva obce k majetku, ale jednalo se o konstitutivní určení vlastnického práva, a to na jiném skutkovém základě, než o který jde v nyní posuzovaném případě. Žalobce podal žádost o vydání deklaratorního rozhodnutí v reakci a v návaznosti nejen na Majetkové rozhodnutí, ale především v návaznosti na předání uskutečněné Předávacím protokolem. Majetkovým rozhodnutím byl návrh na konstitutivní určení vlastnictví obce Bítovčice zamítnut a žalobci byla pouze uložena povinnost majetek obci předat. Sporná je tedy otázka, zda se na základě předání prostřednictvím Předávacího protokolu v návaznosti na Majetkové rozhodnutí stala obec Bítovčice vlastníkem daného majetku. Tato otázka nebyla a nemohla být předmětem sporného řízení dle § 141 správního řádu a žalovaný pochybil, pokud na toto řízení v napadeném rozhodnutí odkázal.
7. Žalobce namítá, že určení vlastnického práva k tomuto majetku je pro něj zásadním, neboť obec Bítovčice po vydání majetkového rozhodnutí deklarovala, že je vlastníkem předaného majetku. Žalobce své vlastnictví k předanému majetku nemohl postavit na jisto ani vůči společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., tj. provozovateli tohoto majetku. Žalobce poukazuje na to, že v důsledku Majetkového rozhodnutí bylo odborem životního prostředí krajského úřadu zahájeno s touto společností řízení o zrušení povolení k provozování tohoto majetku, neboť si daný správní orgán učinil úsudek, že vlastníkem předmětného majetku je obec, a to navzdory výroku Majetkového rozhodnutí a pouze na základě nesprávného a nezákonného odůvodnění Majetkového rozhodnutí a Předávacího protokolu, v němž však žalobce svůj úmysl převést předáním vlastnické právo výslovně popřel. Za těchto okolností bylo pro žalobce naprosto nezbytné domáhat se určení vlastnického práva k předanému majetku, a to i vzhledem k plnění zákonných povinností vlastníka vodovodů a kanalizací dle zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích (dále jen „zákon č. 274/2001 Sb.“).
8. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby zdejší soud výrok II. napadeného rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí vyjádření žalovaného

9. Žalovaný se žalobou nesouhlasí, napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Má za to, že primární příčinou, proč se žalobce domáhá deklaratorního určení vlastnického práva, je obsah majetkového rozhodnutí a snaha opětovně posoudit v něm řešené otázky, ohledně nichž byl vysloven závěr, že vlastníkem předmětného majetku je obec Bítovčice, resp. že vlastnické právo k tomuto majetku nikdy neztratila, a proto krajský úřad vyhověl jejímu návrhu na předání majetku. Ohledně namítané nejistoty žalobce žalovaný odkazuje na řízení vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 103/2019. Žalovaný nadále věcně

setrvává na závěrech obsažených v napadeném rozhodnutí a navrhuje zamítnutí žaloby. Taktéž žalovaný setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejší soudem.

III. Posouzení věci

10. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
11. Zdejší soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.)
a bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s. dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. V nyní posuzované věci se jedná o otázku vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov, podle něhož vystoupí-li obec dle čl. 12.4 písm. a) ze svazku, je svazek (žalobce) povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním přispěním, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 Stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřoval.
13. Podle § 38 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, účinného od 1.1.2001, hospodaří Svazek obcí s majetkem, který ze svého vlastního majetku vložily do svazku obcí jeho členské obce podle stanov svazku obcí, a dále s majetkem, který získal svou vlastní činností (odst. 1). Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává ve vlastnictví obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, které na ně členská obec přenesla podle stanov svazku obcí. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu, nelze převést na orgány svazku obcí (odst. 2).
14. Podle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu platí, že jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.
15. **Podle § 141 správního řádu ve sporném řízení správní orgán řeší spory z veřejnoprávních smluv** (část pátá) a v případech stanovených zvláštními zákony spory vyplývající z občanskoprávních, pracovních, rodinných nebo obchodních vztahů (odst. 1). Sporné řízení se zahajuje na návrh (odst. 2). Účastníky jsou navrhovatel a odpůrce. Navrhovatel i odpůrce mají postavení účastníků podle § 27 odst. 1. Jako vedlejší účastníci se mohou přihlásit osoby, které mají zájem na výsledku řízení; tyto osoby mají postavení účastníků řízení podle § 27 odst. 2, jejich odvolání proti rozhodnutí ve věci je však přípustné jedině tehdy, jestliže se odvolal navrhovatel nebo odpůrce (odst. 3). Ve sporném řízení vychází správní orgán z

důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny. Správní orgán může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků (odst. 4). Rozhodnutím ve sporném řízení správní orgán návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhoví, anebo jej zamítne, popřípadě ve zbylé části zamítne (odst. 7). Ve sporném řízení mohou účastníci uzavřít smír, který podléhá schválení správního orgánu. Správní orgán smír schválí, pokud neodporuje právním předpisům nebo veřejnému zájmu (odst. 8).

16. Podle § 142 správního řádu správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo (odst. 1). Podle odstavce 1 správní orgán nepostupuje, jestliže může o vzniku, trvání nebo zániku určitého právního vztahu vydat osvědčení anebo jestliže může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení (odst. 2). Pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení § 141 odst. 4 obdobně (odst. 3).
17. Podle § 169 odst. 1 písm. b) správního řádu spory z veřejnoprávních smluv rozhoduje příslušný krajský úřad, jde-li o veřejnoprávní smlouvu podle § 160 a jsou-li smluvními stranami obce, které nejsou obcemi s rozšířenou působností, nepřevzme-li věc Ministerstvo vnitra.
18. Podle § 170 správního řádu se při postupu podle této části obdobně použijí ustanovení části první a přiměřeně ustanovení části druhé tohoto zákona; nevylučuje-li to povaha a účel veřejnoprávních smluv, použijí se přiměřeně ustanovení občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení o neplatnosti právních jednání a relativní neúčinnosti, ustanovení o odstoupení od smlouvy a odstupném, ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví, ustanovení o postoupení smlouvy a o poukázce a ustanovení o započtení.
19. Podle § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 274/2001 Sb. **vydá krajský úřad povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace jen osobě, která je vlastníkem vodovodu nebo kanalizace nebo s vlastníkem vodovodu nebo kanalizace uzavřela smlouvu, která ji opravňuje vodovod nebo kanalizaci provozovat; v případě, že vodovod nebo kanalizace provozně souvisí s vodovody nebo kanalizacemi jiných vlastníků, musí být doloženo, že s nimi má vlastník uzavřenou písemnou dohodu podle § 8 odst. 3 tohoto zákona.**
20. Podle § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb. **zruší krajský úřad rozhodnutím povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace v případě, že provozovatel již nesplňuje podmínky pro vydání povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace uvedené v odstavci 2 písm. a), b) nebo c). O zrušení povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace krajský úřad neprodleně informuje ministerstvo.**
21. Již bylo opakovaně judikováno, že vypořádání majetkového podílu obce ve Svazu představuje její nárok vycházející **z právních vztahů založených na základě veřejného práva a vyplývajících z veřejnoprávní smlouvy**; o takovém nároku je příslušný rozhodnout správní orgán, nikoli soud v civilním řízení (§ 169 správního řádu, § 4 odst. 1 s.ř.s., srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19.4.2018, č.j. 10 As 213/2014-187, a ze dne 14.2.2018,

č.j. 10 As 258/2017-176, č. 3725/2018 Sb. NSS, či usnesení zvláštního senátu ze dne 25.2.2016, č.j. Konf 10/2015-11, a ze dne 19.6.2018, č.j. Konf 9/2018-8): „*Není tedy možné jednotlivé skupiny nároků z jedné veřejnoprávní smlouvy přímo či nepřímo plynoucí štěpit a dávat kompetenci k řešení těchto nároků tu správnímu orgánu, tu civilnímu soudu. Právě naopak, „sporem z veřejnoprávní smlouvy“ je „nutno rozumět podstatně širší okruh nároků svou povahou a podstatou veřejnoprávních než pouze nároků vyplývajících z konkrétního ujednání o plnění obsaženého v platné veřejnoprávní smlouvě“ (viz cit. usnesení zvláštního senátu ve věci ČAS - SERVICE) ... Nadto jako spor z veřejnoprávní smlouvy nutno posuzovat i takovéto nároky, které s veřejnoprávní smlouvou nějak souvisí, byť neplynou přímo z nějakého konkrétního ustanovení smlouvy. Aby nešlo o spor z veřejnoprávní smlouvy, muselo by jít o takový nárok, který nemá naprosto žádnou souvislost s právními vztahy v oblasti veřejného práva, které zákon umožňuje upravit veřejnoprávními smlouvami...*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.3.2019, č.j. 10 As 296/2018-132).

22. Zdejšímu soudu je z úřední činnosti (věc. ev. u zdejšího soudu pod sp. zn. 31 A 103/2019) známo, že krajský úřad **Majetkovým rozhodnutím** (ze dne 10.5.2019, č.j. KUJI 36591/2019, sp. zn. OOSČ 659/2018 OOSC/22) rozhodoval o návrhu obce Bítovčice na určení vlastnického práva a vydání majetku z titulu vypořádání majetkových práv z ukončeného členství obce ve Svazu (který je v nyní posuzované věci žalobcem). Tento spor byl kvalifikován jako spor z veřejnoprávní smlouvy (zakladatelské smlouvy žalobce) dle § 169 správního řádu a krajský úřad v něm rozhodl tak, že výrokem I. uložil žalobci povinnost předat obci Bítovčice majetek uvedený v přejímkovém listě č. 1/96 připojeném jako příloha k dohodě o převodu movitého majetku ze dne 30.12.1996 označeného jako „vodovodní řady v obci“ a zároveň zamítl návrh obce Bítovčice na určení vlastnického práva k tomuto majetku (výrok II.) Výrokem III. uložil žalobci povinnost vydat originály majetkové a provozní evidence vodovodů a kanalizací uvedených ve výroku I. a výrokem IV. uložil žalobci nahradit obci Bítovčice náklady řízení. Krajský úřad své rozhodnutí zdůvodnil tím, že obci Bítovčice k tomuto majetku svědčí tzv. holé vlastnictví. Majetkové rozhodnutí krajského úřadu bylo ve výrocích I., III. a IV. zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 20.7.2021, č.j. 31 A 103/2019-233, a věc byla vrácena krajskému úřadu k dalšímu řízení; kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta rozsudkem ze dne 30.3.2023, č.j. 6 As 269/2021-47.
23. Zdejšímu soudu je dále z úřední činnosti známo (věc ev. pod sp. zn. 62 A 50/2020), že krajský úřad rozhodnutím ze dne 16.10.2019, č.j. KUJI 78734/2019, sp.zn. OŽPZ 1466/2019 BI-7, podle § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb. zrušil povolení společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s. k provozování části vodohospodářského majetku „vodovod Bítovčice“ (identifikační číslo majetkové evidence, dále jen „IČME“, 6105-604909-48460915-1/1), které bylo této společnosti uděleno rozhodnutím krajského úřadu ze dne 3.5.2004, č.j. KUJI 6705/2004 OLVHZ, sp.zn. KUJIP007JD81, ve znění navazujících rozhodnutí; důvodem pro zrušení povolení k provozování části tohoto vodohospodářského majetku byl závěr krajského úřadu, že vlastníkem této části majetku je obec Bítovčice.
24. Citované rozhodnutí krajského úřadu bylo potvrzeno rozhodnutím Ministerstva zemědělství ze dne 30.1.2020, č.j. 63224/2019-MZE-15111, sp.zn. 56VH22661/2019-15111, které bylo zrušeno rozsudkem zdejšího soudu ze dne 28.2.2022, č.j. 62 A 50/2020-85, a věc

byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení. Zdejší soud dospěl k závěru, že pokud jde o platnost dohody o převodu hmotného majetku uzavřené mezi obcí Bítovčice a Svazem (dohoda o převodu hmotného majetku ze dne 30.12.1996, podepsaná starostou obce Bítovčice), tak uvedl-li krajský úřad, že tyto dohody jsou neplatné, neboť nebyly odsouhlaseny zastupitelstvem obce, tak není zřejmé, z jakých skutkových podkladů takovou skutečnost dovodil; v této části je tak rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelné. Pokud jde o dohody o převodu hmotného majetku obcemi na Svaz, tak těmi se zabýval i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17.5.2023, č.j. 10 As 350/2022-56, a dovodil absolutní neplatnost dohod o převodu hmotného majetku uzavřených mezi obcí a Svazem za situace, kdy nedošlo k jejich schválení zastupitelstvy obcí.

25. Pokud jde o obecně platné otázky týkající se vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25.4.2023, č.j. 8 As 224/2021-182, vyslovil závěry, které jsou v kontextu nyní posuzované věci rovněž podstatné; podle Nejvyššího správního soudu pokud obce ve stanovách jednoznačně a bezpodmínečně stanovily povinnost Svazu vrátit majetek po vystoupení obce ze Svazu, nelze dovozovat, že se nejedná o nárok vystoupivší obce a že pokud je vlastníkem majetku, který má Svaz podle tohoto ustanovení vrátit, Svaz (žalobce), **k převodu majetku dojde na základě smlouvy, kterou předvídá čl. 12.4 Stanov.** Pokud Svaz tento svůj závazek převést majetek nesplní, jedná se o porušení jeho povinnosti z této veřejnoprávní smlouvy. Pro řešení těchto sporů je určeno právě sporné řízení podle § 141 správního řádu. **Ustanovení § 141 odst. 1 správního řádu nezakládá pravomoc správního orgánu ve sporném řízení vydávat libovolná rozhodnutí. Žalovaný má pravomoc rozhodnout spor z veřejnoprávní smlouvy.** Pokud je spor veden o podobě smlouvy o vypořádání majetku, kterou mají účastníci uzavřít dle čl. 12.4 stanov, je dána pravomoc žalovaného takový spor rozhodnout. K vypořádání majetku však musí vždy dojít smlouvou, což je jediný způsob, který předvídají Stanovy. V případě smluv o převodu investorství je třeba otázku vlastnictví posoudit (v řízení ev. pod sp. zn. 31 A 120/2019) i s ohledem na právní úpravu, podle níž od 1.1.2001 již nebylo možno vkládat majetek obcí do dobrovolných svazků.
26. Ve světle výše citované právní úpravy a judikturních východisek má zdejší soud ohledně sporné právní otázky, zda byly v nyní posuzované věci splněny podmínky ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu proto to, aby se žalobce mohl domáhat určení vlastnického práva k majetku převedeného na něj dohodou o převodu majetku ze dne 30.12.1996 za to, že správní orgány dospěly ke správnému závěru. Úvahy uvedené v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů, které z hlediska soudního přezkumu tvoří jeden celek, ve svém souhrnu reagují na podstatu sporné právní otázky, byť nedávají odpověď na každý argument žalobce uvedený v odvolání. Krajský úřad v prvostupňovém rozhodnutí citoval předchozí rozhodnutí žalovaného ve skutkově totožné věci a rovněž uvedl, že je mu z úřední činnosti známo, že jsou vedena řízení vodoprávního úřadu ohledně vydání povolení k provozování vodovodů a kanalizací. V těchto řízeních musí být postaveno na jisto, kdo je vlastníkem těchto vodovodů a kanalizací. V napadeném rozhodnutí pak žalovaný odkázal na sporné řízení, které vyústilo ve vydání Majetkového rozhodnutí, které mimo jiné nařídilo žalobci majetek obci předat. Podle žalovaného není žádoucí, aby jedna a tatáž sporná otázka byla jednou řešena ve sporném řízení a jednou v řízení o určení právního vztahu. Kolize dvou protichůdných rozhodnutí správního orgánu by k posílení právní jistoty podle žalovaného

zcela jistě nevedla. Podstatné je to, že ve sporném řízení krajský úřad rozhodoval o návrhu na plnění – předání předmětného majetku, v jehož rámci se zabýval otázkou vlastnictví a dovodil „holé vlastnictví“ předmětného majetku obcí. Uvedené závěry správních orgánů obou stupňů, byť jsou strohé, má zdejší soud za přezkoumatelné. Nosným důvodem rozhodnutí obou stupňů je odkaz správních orgánů na jiné řízení, v němž může být otázka vlastnického práva k předmětnému majetku řešena.

27. K tomu zdejší soud uvádí, že z povahy věci může jít (a jde) pouze o správní řízení, v němž žalobci svědčí práva plynoucí buď z veřejnoprávní smlouvy anebo z veřejného práva, kdy (jak správně poukazuje žalobce) jde právě o řízení o vydání či zrušení povolení k provozování ve smyslu zákona č. 274/2001 Sb., kde je otázka vlastnictví vodohospodářského majetku otázkou předběžnou (jak plyne kupř. právě z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.5.2023, č.j. 10 As 350/2022-56), či kupř. může jít o řízení o přestupcích ve smyslu tohoto zákona apod. V těchto myslitelných správních řízeních může vyvstat otázka vlastnictví předmětného majetku, a tedy i eventuálně posouzení následků jeho protokolárního předání s výhradou.
28. Pokud jde o práva žalobce plynoucí z veřejnoprávní smlouvy, ta byla řešena v řízení vedeném krajským úřadem o sporu z veřejnoprávní smlouvy, které vyústilo ve vydání Majetkového rozhodnutí, zrušeného zdejším soudem. Pro tento spor je přitom otázka vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov rovněž otázkou předběžnou (jak plyne z citované judikatury Nejvyššího správního soudu). K převodu majetku, který je ve vlastnictví žalobce, ve světle výše citované judikatury dojde výlučně smlouvou ve smyslu Stanov, a proto sporné otázky vlastnictví majetku ve smyslu čl. 12.6 Stanov mohou být řešeny jen v souvislosti s rozhodnutím v případném sporu z veřejnoprávní smlouvy o podobě takové dohody.
29. Pokud otázka vlastnictví předmětného majetku, eventuálně důsledků jeho protokolárního předání Předávacím protokolem, jakkoliv dopadá do soukromoprávních vztahů žalobce s dalšími subjekty (kupř. se společností VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.), její řešení správním orgánům, potažmo správnímu soudu, s ohledem na nedostatek pravomoci nepřísluší a je třeba ji řešit v řízení před civilními soudy (nastane-li potřeba tuto otázku řešit, kupř. ve sporech se společností VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., jak naznačuje žalobce).
30. Ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu je jediným prostředkem vypořádání majetkové účasti ve Svazu, a tedy zejména **prostředkem k převodu vlastnictví**, v souladu s vůlí projevenou ve Stanovách **dohoda stran**, uzavřená případně za součinnosti krajského úřadu, který si v rámci tohoto řízení zodpoví i otázku vlastnictví jednotlivých kategorií majetku ve smyslu čl. 12.6. Stanov. Podle přesvědčení zdejšího soudu se řízení o určení právního vztahu ve smyslu § 142 správního řádu nemůže stát nástrojem účastníků sporu z veřejnoprávní smlouvy k řetězení sporů před správními orgány o otázku vlastnictví, pokud se jim přijaté řešení (k němuž doposud ani nedošlo) nebude líbit. Tím spíše se v rámci tohoto řízení nelze domáhat ani řešení sporných otázek, které souvisí s řízením ve smyslu § 6 odst. 7 zákona č. 274/2001 Sb., neboť k jejich posouzení slouží příslušná správní řízení ve smyslu citovaného zákona. Pokud snad jde o práva a povinnosti společnosti VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., je na této společnosti, nikoli na žalobci

se hájit. Promítne-li se žalobcem tvrzená „nejistota“ v jeho právní sféře, resp. na jeho subjektivních veřejných právech v jakémkoli řízení či aktu orgánu veřejné moci, nechť žalobce tuto spornou otázku vznese v těchto řízeních či v rámci opravných prostředků proti rozhodnutím správních orgánů, která do jeho subjektivních veřejných práv zasáhnou.

31. Stejně tak se v dalších řízeních před správními orgány, řídily-li se dřívějším Majetkovým rozhodnutím krajského úřadu, nutně promítne jeho zrušení, resp. korigující závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem, jak byly shrnuty výše.
32. Napadené rozhodnutí žalovaného je tak založeno na správném posouzení podmínek ve smyslu
§ 142 správního řádu, konkrétně nenaplnění podmínky ve smyslu § 142 odst. 2 správního řádu (ke shodnému závěru zdejší soud dospěl i ve věcech ev. pod sp. zn. 62 A 104/2021 a 62 A 108/2021).
33. Zdejší soud *obiter dictum*, pokud jde o případné sporné otázky ohledně podstaty předávaného majetku (z hlediska toho, zda jde o věc movitou či nemovitou), považuje za vhodné odkázat na následující závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.5.2022, č.j. 3 Afs 302/2020-54: „Podle § 498 odst. 1 občanského zákoníku jsou nemovitými věcmi pozemky a podzemní stavby se samostatným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je i tato věc nemovitá. Podle § 509 občanského zákoníku (ve znění do 27. 2. 2017) inženýrské sítě, zejména vodovody, kanalizace nebo energetické či jiné vedení, nejsou součástí pozemku. Má se za to, že součástí inženýrských sítí jsou i stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisí. Z výše uvedeného je zřejmé, že vodovodní infrastruktura je nemovitou věcí za podmínky, že ji nelze přenést z místa na místo bez porušení její podstaty... Je pravdou, že „starý“ občanský zákoník (zákon č. 40/1964 Sb.) výslovně status inženýrských sítí neupravoval. Podle § 119 odst. 2 starého občanského zákoníku byly nemovitostmi pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Tento pojem pak dále upřesnila judikatura Ústavního soudu. Dle nálezu ze dne 6. 5. 2003, sp. zn. I ÚS 483/01 (dostupného na <https://nalus.usoud.cz>), „[s]pojení se zemí pevným základem je možno stručně charakterizovat tak, že věc nesmí být oddělitelná od země, aniž by došlo k porušení věci. Pevné spojení věci se zemí musí být zároveň takové, aby bylo schopno odolat zejména účinkům přírodních vlivů dané lokality na věc a účinkům vlastního působení věci. Z hlediska stavebního je pevný základ základovou prostorovou konstrukcí geometricky a fyzikálně jednoznačně vymezenou a definovanou, a to pro konkrétní stavební objekt, v konkrétní lokalitě a v konkrétních vnitřních a vnějších podmínkách“ (zvýraznění bylo přidáno). Výše uvedený stěžejní judikurní závěr je citován v rozsudku NSS ve věci Město Zubří a též v rozhodnutí žalovaného (viz odstavec 35 odkazovaného rozsudku). Porovnáním judikurních závěrů dle úpravy „starého“ občanského zákoníku a právní úpravy („nového“ a nyní platného) občanského zákoníku, citované výše, je zřejmé, že vychází z velmi podobné premisy: totiž že věc (zde vodovodní infrastruktura) má povahu věci nemovité, pokud jejím oddělením dojde k jejímu porušení (dle nyní platné úpravy – k porušení její podstaty). Ani posledně uvedený rozdíl – tj. zda jde o porušení „podstaty“ či o „prosté“ porušení věci – není rozhodující, protože i v prostředí předcházející právní úpravy by bylo možné dovodit, že nepodstatné či marginální „porušení věci“ nehraje roli pro posouzení charakteru věci. Ten je totiž vždy nutno dovozovat z podstatných

(nikoli nahodilých) vlastností dané věci. Z výše uvedeného plyne, že úprava nyní platného občanského zákoníku nepředstavuje žádnou radikální změnu v chápání povahy inženýrských sítí, pouze výslovně přejímá a zpřesňuje již existující a judikaturně závazné závěry. Z toho dále plyne, že rozsudek NSS ve věci Město Zubří je použitelný i na nyní projednávanou věc a žalovaný a krajský soud nepochybili, pokud tento rozsudek aplikovali k podpoře svých závěrů. Co se týče kasační námitky ... že vodovodní infrastruktura nesplňuje zákonnou podmínku pro věc nemovitou, protože ji lze bez porušení její podstaty oddělit. K tomu je vhodné zopakovat, jak na tuto argumentaci reagoval krajský soud, který uvedl, že „[o]kamžikem, kdy jednotlivé díly kanalizačního vedení jsou spojeny, uloženy do země, napojeny na ostatní funkční části kanalizační sítě a zasypány (jak tvrdí sama žalobkyně), popř. jinak pevně spojeny se zemí, se již nejedná o jednotlivé věci, ale o součásti nově vzniklé věci jediné. Odstraněním jediného dílu (bez jeho nahrazení jiným) by došlo k porušení podstaty a znehodnocení kanalizačního vedení (§ 498 a § 505 občanského zákoníku). Podstatou kanalizačního vedení je beze sporu přeprava zejména splašků jako transportovaného média, která nemůže být zajištěna v případě, kdy část kanalizačního vedení chybí nebo kdy chybí technologické zařízení umožňující a zajišťující funkci kanalizace. Porušením podstaty kanalizačního vedení by proto došlo i k jeho znehodnocení. Stejně tak není možné kanalizaci a její vedení přenést z místa na místo, aniž by byla porušena její podstata. Přemístěním jednotlivých částí kanalizačního vedení z míst jednotlivých lokalit uvedených v čl. III směnné smlouvy ze dne 15. 12. 2015 by tyto části přestaly být právě tím vodohospodářským majetkem, který žalobkyně touto směnnou smlouvou převáděla“ (jak uvedeno výše, krajský soud mylně pojednával o kanalizačním vedení, jeho úvahy však lze vztáhnout i na vodovodní infrastrukturu, jak vysvětleno výše). Lze tedy shrnout, že krajský soud argument stěžovatelky přesvědčivě vyvrátil tím, že vysvětlil podstatu užití infrastruktury; tou je i podle kasačního soudu doprava relevantního média (zde pitné vody, v rozsudku ve věci Město Zubří zemního plynu apod.). Fungování této podstaty nemůže být zajištěno, pokud dojde k oddělení části věci.“ S ohledem na povahu vodovodního a kanalizačního potrubí coby věci nemovité nelze jen na základě jeho protokolárního předání učiněného s výslovnou výhradou „že tímto protokolem žalobce nepřevádí vlastnické právo k majetku“ dovozovat právní následky takového jednání ve smyslu převodu vlastnického práva k nemovitosti, což ostatně uvádí i sám žalobce (srov. § 545, § 546 ve spojení s § 1105 občanského zákoníku).

34. Na základě shora uvedeného zdejší soud neshledal žalobní argumentaci důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

35. O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byl žalovaný. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

36. Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. září 2023

Petr Šebek v.r.
předseda senátu